(audycje ...
z wtorku 2.5.)   MOSKWA w j.POLSKIM
2.5. - 20.30

Reportaz z frontu wschodniego /o bojowym duchu zolnierzy sowieckich i ich wysokim morale itp./

Odczytano artykul Ilii Ehrenburga, drukowany w "Krasnaja Zwiezda" pt. "Armia zycia" / rozwazania pierwszomajowe/. (rb)

..00

Glosy prasy anglo-amerykanskiej o rozkazie Stalina :
Cala prasa angielska na pierwszych stronach przynosi pelny tekst rozkazu marszalka Stalina.
Czasopismo "Star" w artykule poswieconym rozkazowi marsz.Stalina pisze: "Rozkaz ten jest pierwszorzednym wkladem do wzmocnienia jednosci w obozie Sprzymierzonych".
Pismo "Evening News" pisze :
" Z zadowoleniem podkreslamy fakt, ze marsz.Stalin stwierdzil wydatna pomoc materialna, udzielona przez swiat anglo-amerykanski Rosji sowieckiej. Pomoc ta - zdaniem Stalina - wydatnie pomogla Rosji sowieckiej do jej wielkich zwyciestw nad armia niemiecka."
Dyplomatyczny korespondent Reutera pisze:
" Z wielkim zadowoleniem i satysfakcja przeczytano w Anglii te fragmenty rozkazu Stalina, ktore odnosily sie do pomocy materialnej udzielonej przez Anglie i Stany Zjednoczone Rosji sow. Z duzym zadowoleniem swiat anglo-amerykanski przeczytal w rozkazie Stalina slowa stwierdzajace , ze naloty alianckie na Niemcy oraz walka armii anglo-amerykanskiej na terenie Wloch stanowia wielki wklad do wojny i przyczyniaja sie do zwyciestw sowieckich na froncie wschodnim".
Cala prasa amerykanska przyniosla w dniu dzisiejszym sprawozdania z rozkazu Stalina, a wieksza czesc prasy przedrukowala ten rozkaz w calosci.
Speaker rozglosni w San Francisco powiedzial w dniu dzisiejszym: " Wielka Brytania i Stany Zjednoczone z zadowoleniem przyjely do wiadomosci swiadczenie Stalina o skutecznosci pomocy aliantow dla Rosji sowieckiej i o wkladzie alianckim do zwyciestw sowieckich". (rb)

Pogadanka o ruchu partyzanckim we Francji.

Wiadomosci o ruchu partyzanckim w Jugoslawii.

Gazeta angielska /nazwy nie dosl./ pisze na temat antysemityzmu oraz przesladowan Bialorusinow i Ukraincow w Armii Polskiej:
" Sa wsrod Zydow tacy, ktorzy caly swiat objechali poto, by moc wstapic do Armii Polskiej i walczyc przeciw Niemcom. Zydzi ci chca walczyc przeciw wrogom ludzkosci, podobnie jak z mysla o walce przeciw Niemcom wstapili do Armii Polskiej Bialorusini i Ukraincy. Zamian, tak ci, jak i tamci - sa przesladowani w Armii Polskiej z powodu ich pochodzenia. Opinia angielska domaga sie zwolnienia z wiezienia skazanych Zydow i Bialorusinow". (rb)

"Polskie Radio" im.KOSCIUSZKI w j.POL.
2.5. - 21,55

Odczytanie pierwszomajowego rozkazu Stalina, zakonczone wezwaniem do ludnosci polskiej, by wzmocnila akcje sabotazowa i partyzancka : "W szeregi gwardyj ludowych i batalionow chlopskich, w szeregi polskiej armii ludowej musi zaciagnac sie kazdy Polak zdolny do noszenia broni".

(c.d.n.) (rb)

c.d."Pol.Radia"im.KOSCIUSZKI w j.POL.
2.5.

Streszczenie umowy czechoslowacko-sowieckiej. Streszczenie to zaopatrzyla rozglosnia im.Kosciuszki uwaga : " Umowa czecho-slowacko- sowiecka jest dowodem, ze Rosja sowiecka nie bedzie sie mieszala do spraw wewnetrznych,wyzwolonych przez armie Czerwona krajow Europy".

==========

"Evening Standart" pisze: " W rozkazie Stalina nie ma ani jednego slowa, pod ktorym nie moznaby sie podpisac".

==========

Wezwanie skierowane do Polakow, przymusowo wcielonych do armii niemieckiej, by uciekali z szeregow niem. do linij sowieckich, badz tez, by tworzyli grupy partyzanckie na tylach armii niemieckiej.

==========   (rb)

21.00

Pogadanka o historycznej genezie Konstytucji Trzeciego Maja.

==========

Pogadanka o bestialstwach hitlerowskich na terenach sowieckich.

==========

Wezwanie do przeciwdzialania niemieckim probom ewakuacji zakladow przemyslowych z terenow Polski.

==========

BERLIN w j.NIEMIECKIM
2.5. - 21.00

Z komunikatu z frontu wschodniego :
"Pod Sebastopolem, nad dolnym Dniestrem,oraz na odcinku podkarpackim odparto ataki sowieckie. Samoloty niemieckie bombardowaly skupienia czolgow sowieckich na odcinku Jassy.
Pomiedzy gornym Dniestrem a Karpatami wojska niemiecko-wegierskie posunely sie naprzod, zdobywajac teren na nieprzyjacielu. Pod Kowlem odparto silne ataki nieprzyjacielskie.".

==========

Ze Lwowa donosza: Uchodzcy, ktorzy przybyli ze wschodnich terenow Wolynia i Podola, zaokupowanych przez wojska sowieckie, opowiadaja o okrutnych rzeziach ,dokonanych na ludnosci miejscowej przez zolnierzy bolszewickich. Bolszewicy rabuja bydlo i mienie, zabierajac nawet chlopu jego ostatnia krowe. Ludnosc cierpi pod okupacja bolszewicka, ktora coraz ostrzej daje sie odczuc spokojnym mieszkancom Wolynia i Podola.

==========

Byly krol wloski Viktor Emanule zamianowal Zyda wloskiego /nazwiska nie dosl./ lacznikiem pomiedzy domem krolewskim a glowna kwatera aliancka we Wloszech.

==========

Rabin Stern wyglosil przez radio moskiewskie przemowienie do ludnosci zydowskiej, wzywajac ja do "swietej wojny"z Niemcami. Stern oswiadczyl, ze " zwyciestwo Aliantow - jest rownoznaczne ze zwyciestwem zydowskim".

==========

23.00

Pismo "Esti Ujszag" /Budapeszt/ donosi, ze Rosjanie wcielili do armii sowieckiej wszystkich mezczyzn z terenow zaokupowanej Bialorusi, kobiety natomiast zeslali do pracy w Donbasie.

==========

Pogrzeb metropolity wilenskiego, Sergiusza, zamordowanego przez partyzantow bolszewickich odbedzie sie jutro w Rydze.

==========   (rb)

(c.d.n.)

===

d.c. BERLINA w j. NIEMIECKIM
3.5. - 23,00

Pewien ksiadz, ktory przybyl z Brodow opowiada o przesladowaniach, na jakie jest narazona ludnosc na terenach wschodniej Galicji okupowanych przez wojska sowieckie.

=======

(rb)

Radio Zwiazku Patriotow Polskich w j. Polskim
3.5.

Nadano komentarz polityczny do mowy Stalina. Wyjatki :

Stalin podkreslil wybitnie, ze hitleryzm musi byc zniszczony w samych Niemczech i tam nalezy "dobic" hitlerowska bestie.

Tekst i duch umowy czechoslowacko-sowieckiej (o administracji tego kraju po uwolnieniu go z okupacji niemieckiej przez armie Czerwona) potwierdza zasade, ze Rosja sowiecka uznaje calkowita suwerennosc panstwowa i nie bedzie mieszac sie do spraw wewnetrznych tego panstwa. Umowa ta swiadczy o demokratycznosci polityki rzadu czechoslowackiego. Antyfaszystowska polityka rzadu czechoslowackiego zdala egzamin. Nie mozna tego powiedziec o rzadzie polskim. Ale tez polityka Sosnkowskiego i Raczkiewicza - jest biegunowo przeciwna."

=========

(wsn)

Nadano przemowienie Jerzego Stachelskiego, sekretarza gen. Zw. Patr. Polskich. Streszczenie: Swieto I-go Maja obchodzimy zdaleka od Kraju, w ktorym szaleje terror niemiecki. Jednak marsz Armii Czerwonej i rezultaty Anglii i Ameryki w walkach na morzach oraz przygotowania do otwarcia 2-go frontu zblizaja chwile zwyciestwa i wyzwolenia. Dzien 3-go Maja jest symbolem odrodzenia narodowego. Hasla : Wolnosc, Rownosc i Braterstwo maja i dzis rowne znaczenie. Dzis mamy przed soba jedno zadanie : zlamac wroga. To zadanie laczy wszystkich bez roznic wyznaniowych, politycznych narodowosciowych i kaze zjednoczyc sie wszystkim Polakom we wspolnym froncie narodowym. Jednosc jest warunkiem zwyciestwa, jednosc daje sile. Walki dywizji we Wloszech, naszych lotnikow i marynarzy - partyzantow (dokl. nie dosl.) - jest dowodem, ze narod walczy i ze jedynym jego celem jest dazenie do walki. Walka to najlepsza rekojmia oswobodzenia Polski. Ci, ktorzy osmielaja sie przeciwstawic temu powszechnemu dazeniu narodu beda wyrzuceni poza nawias. Bledy z wrzesnia 1939 r. nie powtorza sie. Emigracja polska w Z.S.R.R. zrobi wszystko, azeby zapewnic sobie udzial w zbiorowym wysilku narodow Sprzymierzonych.

===========

(wsn)

Sprawozdanie z pobytu prof. Langego w polskim szpitalu wojskowym w Moskwie. Prof Lange, gdy dowiedzial sie, ze istnieje specjalny szpital dla rannych polskich zolnierzy, wyrazil zyczenie odwiedzenia tego szpitala. Sale sa prawie ze puste. Naczelnik wyjasnia, ze wielu zolnierzy wyleczonych opuscilo juz szpital. "Tylko ja tu jeszcze sterczec, a reco mi swierzbia "- odzywa sie jeden z rannych zolnierzy. Nawiazuje sie rozmowa. Chorazy Szczygiel jest ranny w prawa reke. Jest to stary wiarus, walczyl pod Kutnem i Warszawa a pod Lenino(?) zasluzyl na szlify oficerskie. Prof. Lange podchodzi do rannych i interesuje sie ich stanem. "Przyjechalem - mowi on - z ks. Orlemanskim aby dowiedziec sie o was i o wszystkim. Polonia amerykanska interesuje sie wami i jest z was dumna."

" A ksiadz Orlemanski nas odwiedzi ? pada zapytanie - "Odwiedza on teraz armie polska a jak powroci to zapewne odwiedzi." Rozmowa ozywia sie. Prof. Lange pragnie blizej zapoznac sie z rannymi. Rozmawia z kpr. (?) Hechtem, Chorazym Szczesniakiem (?) ktory zostal odznaczony Krzyzem Virtuti Militari i Kwiatkowskim. Prof. Lange zapytuje czy ktorys z rannych byl pod okupacja Niem., aby od bezposredniego swiadka dowiedziec sie o zyciu w Polsce. Jeden z rannych opowiada o swym pobycie w obozie koncentracyjnym, ucieczce i dalszych swych losach. W szpitalu znajduje sie biblioteka, scenka bilard itd. Zolnierze ukladaja gazetke scienna. Po kilkugodzinnym pobycie prof. Lange opuscil szpital dla polskich zolnierzy w Moskwie

(wsn)

===

Audycje z 3.maja.(srody)

Radio Zwiazku Patriotow Polskich w j. Polskim. 3.5. -

Audycja Trzeciomajowa.

Polacy w kraju obchodza dzisiejsza rocznice Konstytucji 3-go Maja w okropnych, przerazliwych warunkach. Kraj jeczy pod butem najezdzcy. Istnieja niewatpliwe analogie miedzy chwila dzisiejsza a tym okresem historycznym, do ktorego dzis mysla wybiegamy.

Znowu walczymy o niepodleglosc, o prawo decydowania o swym losie, o zjednoczenie wszystkich Polakow, o prawo do zycia wszystkich warstw spolecznych.

W Kraju napewno nie ma dzis akademij ani przemowien. Nie wiemy, jaka forme znajdzie narod, by zademonstrowac swoja nienawisc do najezdzcy. Ale wiemy napewno, ze nie bedzie tego roku w Polsce zakatka ziemi, w ktorym by serca nie bily zadza walki, w ktorymxx by potajemnie Polacy nie podawali sobie rak, przysiegajac wzajemnie walke z najezdzca na smierc i zycie.

My Polacy, znajdujacy sie w Z.S.R.R. slemy wam Bracia serdeczne pozdrowienia. Niedaleki jest dzien, gdy zolnierz Z.S.R.R. i zolnierz Polski spotkaja na ziemi polskiej polskich partyzantow.

Nie daleki jest dzien, gdy rozpoczniemy budowe wielkiego, silnego panstwa - panstwa dla calego narodu.

=========

(Hz)

Odegrano polski hymn panstwowy.

=========

Zabiera glos imieniem Zarzadu Glownego Zw.Patr.Pol., wice przewodniczacy zarzadu, Andrzej Witos:

-" Kraj obchodzi dzisiejsze swieto - w okropnej niewoli. Rodacy w Kraju ! Pamietajcie, ze rok temu front byl odlegly od was o tysiace kilometrow. Dzis, dzieki walecznosci zolnierza sowieckiego, dzieki wysilkom zolnierzy Anglii i Ameryki (uwaga: zolnierzy polskich w tym miejscu mowca nie wymienia) dzieli nas od was niewielka juz odleglosc, dzis zwyciestwo jest nietylko pewne, ale bardzo bliskie.

Rocznica Konstytucji 3-go Maja ma dla nas ogromne znaczenie wlasnie w chwili obecnej, chwili przelomowej.

Konstytucja 3-go Maja wprowadzila glebokie zmiany calego systemu spolecznego, organizacji armij, gospodarki panstwowej, administracyjnej, ustroju sadownictwa itd. Godzila ona w nieograniczony zasieg przywilejow, zniosla zlota wolnosc szlachecka, umocnila wladze wykonawcza, nadala prawa obywatelskie (wprawdzie niepelne) chlopom, wprowadzila zasade opodatkowania wszystkich obywateli. Na pierwszym miejscu tej Konstytucji znajdujemy stwierdzenie, ze "wladza nalezy do narodu"

Niestety znalezli sie natychmiast tacy, ktorzy rozpoczeli z ta zasada walke. Walka z ta zasada, walka z demokracja, doprowadzila Polske do zguby.

Niestety i dzis znajduja sie tacy, ktorzy kontynuuja te walke, ktorzy prowadza samobojcza dla narodu polityke. Mam na mysli tych ktorzy nie myslac o Polsce, marza jedynie o powrocie do wladzy reakcyjno - sanacyjnego obozu.

Tym, kierujacym sie prywata, ludziom, Zwiazek Patriotow Polskich przeciwstawia swoj tworczy program. Chcemy Polski demokratycznej i parlamentarnej, chcemy Polski wolnej od wszelkich pozostalosci faszyzmu, chcemy Polski godnej naszych wielkich przodkow. To jest caly nasz program.

Zyczymy wam, drodzy rodacy w Polsce, bysmy Swiete 3-go Maja obchodzili w calej okazalosci w wolnej Polsce".

=========

Imieniem armii polskiej przemawia kpt. Marjan Lasowski :

"Przemawiam imieniem armii polskiej. Imieniem armii, idacej w boj pod sztandarami Kosciuszki, Dabrowskiego, Traugutta, Kilinskiego. (c.d.n.) (hz)

d.c.Radia Zw.Patr.Pol.w j.Pol.
3.5.

Walczymy o Polske demokratyczna , Z demokratycznej Konstytucji 3-go Maja narodzili sie zolnierze Kosciuszki i Dabrowskiego.
My jestesmy ich spadkobiercami. Walczymy o Polske demokratyczna - o Polske bez glodnego chlopa. Nie jestesmy dzis tak samotni jak byli przodkowie nasi, zolnierze Kosciuszki.
Mamy przyjazn i poparcie panstw demokratycznych.
Idziemy ramie w ramie z zolnierzem radzieckim.
Armia to sila narodu. Armia dopomoze narodowi. Nie powtorzy sie tragedia rozbiorow i tragedia 1939 r.
Niech zyje Polska, wolna ,silna, demokratyczna ! Niechy zyje jednosc narodu ! Chwala wszystkim walczacym !
Nastepnego 3 Maja - w Warszawie !

==========

Odegrano "Warszawianke".

==========

(hz)

MOSKWA w j.POLSKIM
3.5. - 20,30

Audycja Trzeciomajowa.
Odegrano szereg utworow Szopena, poprzedzonych nastepujacym wstepem (streszczenie):
Szopen jest ambasadorem kultury polskiej. Szopen jest nasz, Mysmy go stworzyli, wymarzyli ,wywojowali(?).
Czy mozliwe ~~jest~~ sa mazurki Szopena bez chlopa polskiego, czy mozliwe sa polonezy bez szlachcica polskiego ? Dzis - rozbity jest na lom pomnik Szopena w Alejach Ujazdowskich, wyrzucone na na bruk bezcenne rekopisy szopenowskie. Ale noc zbliza sie ku koncowi. Swita jutrzenka, niesiona na bagnetach Czerwonej armii i dywizyj polskich.

==========

Recytacja "Koncertu nad koncertami" z Pana Tadeusza (nazwiska recytatora nie podano)

==========

Odegrano ~~Hymn~~ panstwowy "Jeszcze Polska nie zginela"

==========

(hz)

"Polskie Radio"im.KOSCIUSZKI w j.POL.
3.5. - 21,55

Dzis w dniu 3-go Maja przesylamy calemu Narodowi Polskiemu serdeczne pozdrowienia i zyczenia, by Ojczyzna nasza zmartwychwstala i w najkrotszym czasie odzyskala wolnosc i niepodleglosc.

==========

Konstytucja 3-go Maja zrodzila sie z idei solidarnosci narodowej i powstala na gruncie demokracji. Jak ongi ,podobnie i dzis odzyskanie naszej niepodleglosci zalezne jest od od skupienia wszystkich sil narodu u boku naszych sojusznikow, w walce przeciw odwiecznemu wrogowi Polski - Niemcom. Niechaj dzien Trzeciego Maja przyczyni sie do wykucia w narodzie polskim jednolitego frontu przeciwko Niemcom, do wzmocnienia wezlow naszych z Czerwona armia, ktora idzie ku nam z odsiecza, wraz z armia polska w Z.S.R.R,. W dniu Swieta 3-go Maja wszyscy Polacy powinni sie skupic pod sztandarami Walki. Rodacy ! Naprzod do zwyciestwa ! Po nowy Grunwald ! Niech zyje Polska silna, demokratyczna i niepodlegla !

==========

Samoloty sowieckie dokonaly silnego nalotu na wezel kolejowy we Lwowie. W osrodkach bombardowania wybuchlo 30 pozarow. Plomienie ze zbombardowanych obiektow buchaly na wysokosc 2 klm. Niemcy poniesli wielkie straty, 6 pociagow z wojskiem i amunicja stanelo w plomieniach. Na terenie magazynow wojskowych zaobserwowano 12 wybuchow.
Rownoczesnie samoloty sowieckie bombardowaly wezel kolejowy w Stanislawowie.

========== (c.d.n.)

(rb)

d.u."Pol.Radia" im.KOSCIUSZKI w j.POL.
3.5.

Dziedzictwo Konstytucji Trzeciego Maja nigdy moze nie bylo tak wazne jak dzis.Konsytucja Trzeciego Mja byla proba zespolenia wszystkich sil narodowych do walki z Niemcami. W tym obozie nie powinno braknac zadnego Polaka, zadnego patrioty,ktory zdaje sobie sprawe z waznosci chwili, jakie przezywamy obecnie.

Miejsce Polski jest w obozie wolnosci i demokracji.

Konstytucja Trzeciego Maja dazyla do usuniecia samowoli magnackiej. Dzis i ten postulat jest niezwykle aktualny . I dzis zniszczenie faszyzmu sanacyjno-ozonowego,ktory doprowadzil do upadku Polski jest jednym z zasadniczych podstaw naszej walki. Dzis walczy o wyzwolenie nie tylko zolnierz polski w Z.S.R.R., nie tylko zolnierz armii podziemnej w Polsce, nie tylko lotnik i marynarz polski w Anglii, - dzis walczy caly narod polski o swoja wolnosc i niepodleglosc. Patriota polski, ktory uczy dziecko polskie jezyka ojczystego,kolporter nielegalnych gazet na terenie Kraju,- oni wszyscy, wypelniaja swoja misje patriotyczna.

O wolnosc walczy cala Polska.

Cala Polska walczy u boku swoich sojusznikow,- u boku ~~xxxxxx xxxxxxxxxxxx~~ obozu demokratycznego, na ktorego czele stoja Zwiazek Sowiecki, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone. Huk dzial sowieckich u stop Karpat zwiastuje Polsce, ze zbliza sie godzina wyzwolenia . W takiej chwili dziejowej nie ma zakatka w calej Polsce, gdzie nie rozmyslanoby o swiecie Trzeciego Maja i nie wyciagano wnioskow z lekcji przeszlosci.

========

Odczytano wiersz Juliana Tuwima pt."Lekcja" /"Ucz sie dziecko polskiej mowy..."/

========
(rb)

Ueberseesender fuer Afrika w j.Niem.
3.5.

Z komunikatu z frontu wschodniego:

"Dlugo oczekiwane sowieckie natarcie rozpoczelo sie na odcinku rzeki Seret. Wojska niemiecko-rumunskie odparly natarcia sowieckie,zadajac nieprzyjacielowi wielkie straty. Pomiedzy Karpatami a Dniestrem odparto natarcia sowieckie.Bolszewicy rozpoczeli silne ataki na Kowel,ktore zalamaly sie w kontrakcji niemieckiej. Natarcie sowieckie w kierunku na Kuty zostalo odparte. Zalamaly sie rowniez natarcia sowieckie na odcinku Kolomyji. Uzyskano zdobycze w terenie. Mimo rozpaczliwych przeciwnatarc sowieckich nie udalo sie bolszewikom odzyskac utraconego terenu".

========

Z Londynu komunikuja: W polskich kolach emigracyjnych panuje duza obawa z powodu coraz bardziej zaostrzajacego sie konfliktu pomiedzy rzadem sowieckim a polskim rzadem emigracyjnym. Polski rzad emigracyjny liczy sie z utworzeniem przez bolszewikow polskiego rzadu bolszewickiego,ktory wyloni sie z istniejacego w Moskwie t.zw.Zwiazku Patriotow Polskich.

Angielskie i amerykanskie kola dyplomatyczne twierdza,ze mnoza sie oznaki wskazujace,ze zostanie utworzony w Moskwie rzad polski. Od pewnego czasu prasa moskiewska i radio moskiewskie ostro atakuja polski rzad emigracyjny i - co jest zjawiskiem charakterystycznym - zadaja przylaczenia co raz to nowych terenow polskich do Zwiazku Sowieckiego.

========
(rb)

Na froncie wschodnim wybudowano silny wal ochronny na wzor walu Atlantyckiego. W budownictwie umocnien na wschodzie zastosowano nowe metody fortyfikacyjne, zwlaszcza w dziedzinie zel-beton. Olbrzymie fortyfikacje ciagna sie pod ziemia i wyposazone sa w nowe urzadzenia obronne.========

(rb)

KONIEC